

Anna Tylki-Szymańska

"Słownik Małżeństwa i Rodziny", red.
Edward Ozorowski, Łomianki 1999 :
[recenzja]

Studia nad Rodziną 3/1 (4), 155-156

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

III. R E C E N Z J E

Studia nad Rodziną UKSW 1999 R. 3 nr 1(4)

Słownik Małżeństwa i Rodziny, red. bp Edward Ozorowski, Warszawa – Łomianki 1999, 533s.

Słownik Małżeństwa i Rodziny jest pracą zbiorową, autorami haseł są specjaliści kilkunastu dyscyplin naukowych. Całość została opracowana i zredagowana przez ks. biskupa Edwarda Ozorowskiego, profesora zwyczajnego UKSW, wykładowcę AWSD w Białymstoku i WSD w Sankt Petersburgu, koordynatora Zakładu Teologii Systematycznej Małżeństwa i Rodziny ISNaR. Ks. bp Ozorowski jest współredaktorem i współautorem Słownika Polskich Teologów Katolickich, t. 1-4, Warszawa 1981-1983, autorem książek: „Kościoł. Zarys eklezjologii katolickiej”, Wrocław 1984, oraz „Eucharystia w nauce i praktyce Kościoła katolickiego”, Poznań 1990.

Od ponad dwudziestu lat szybko rozwijająca się nowa specjalność, jaką jest wiedza o rodzinie, wymagała kompendialnego ujęcia nagromadzonych wyników badań i aktualnego stanu wiedzy o rodzinie. Naprzeciw tej potrzebie wychodzi Słownik Małżeństwa i Rodziny. Nauki o rodzinie, podobnie jak każdy nowo kształtujący się przedmiot posiadają charakter wybitnie interdyscyplinarny i to tym bardziej przemawiało za koniecznością zebrania i usystematyzowania tego, co do tych nauk wnoszą: teologia, filozofia, psychologia, pedagogika, medycyna, socjologia i prawo.

Słownik Małżeństwa i Rodziny jest pierwszą tego typu edycją w Polsce. Zawiera on zbiór haseł rzeczowych, dotyczących podstawowych, ale szeroko ujętych wiadomości o małżeństwie i rodzinie. Zgromadzony materiał definiuje pojęcia małżeństwa i rodziny w obrębie szerokiego wachlarza dyscyplin. Z nauk teologicznych odnosi się do: teologii biblijnej, dogmatycznej, moralnej, teologii życia wewnętrznego i katechetyki; z nauk filozoficznych do: antropologii, etyki i bioetyki; z psychologii i pedagogiki do: psychologii małżeństwa i rodziny, rozwoju człowieka, teorii wychowania i dydaktyki; z medycyny do: fizjologii, patofizjologii, odpowiedzialnego rodzicielstwa; z nauk socjologicznych i prawnych do: demografii, katolickiej nauki społecznej, prawa rodzinnego, kanonicznego i polskiego.

W sferze teologicznej prezentowane hasła przedstawiają naukę Kościoła katolickiego, w sferze filozoficznej naukę opierającą się na koncepcji św. Tomasza z Akwinu. Natomiast w dziedzinie nauk przyrodniczych takich jak biologia, medycyna, psychologia i socjologia hasła odzwierciedlają nowoczesny stan wiedzy w tych dyscyplinach.

Połączenie dwóch nurtów: teologiczno-filozoficznego i przyrodniczego w opracowaniu problematyki małżeństwa i rodziny stanowi oryginalny i niezwykle wartościowy walor poznawczy, nawet dla odbiorców dalekich od scalania aspektów duchowego, przyrodniczego i społecznego w studiach nad małżeństwem i rodziną. Chociaż Słownik jest adresowany głównie dla czytelników zajmujących się zawodowo lub naukowo sprawami

rodziny, to jednak fakt ogromnej atrakcyjności i aktualności prezentowanej tematyki czyni pracę interesującą również dla przygodnych, ale z pasją poznawczą czytelników.

Słownik zawiera hasła rzeczowe (nie ma haseł o osobach i instytucjach) w układzie alfabetycznym. Do każdego hasła dołączony jest wykaz piśmiennictwa oraz odnośniki do innych haseł, co pozwala jeszcze szerzej poznać opisywane zagadnienia. Omówienie haseł jest bardzo wyczerpujące, może nawet za mało zwięzłe, co wynika prawdopodobnie ze specyfiki poszczególnych zagadnień. Ponadto zawiera noty biograficzne o autorach haseł, wykaz skrótów.

Ranga i aktualność problematyki rodzinnej, zwłaszcza rozpatrywana w aspekcie wielodyscyplinarnym stawia omawiane dzieło w rzędzie prac najbardziej potrzebnych, wręcz koniecznych, zaś forma encyklopedyczna czyni Słownik Małżeństwa i Rodziny niezwykle atrakcyjnym i wartościowym.

Praca zasługuje na bardzo wysoką ocenę tak pod względem merytorycznym jak i zapotrzebowania społecznego.

Anna Tylki-Szymańska

Enchiridion Familiae. Textos del Magisterio Pontificio y Conciliar sobre el Matrimonio y la Familia (Siglos I a XX), Augusto Sarmiento, Javier Escrivá Ivars con la colaboración de Jesús Ferrer, Instituto de Ciencias para la Familia, Universidad de Navarra, Istituto Giovanni Paolo II per Studi su Matrimonio e Famiglia, (Roma), Ediciones Rialp, S.A., Madrid 1992, tomy 1–6.

Enchiridion Familiae (*Enchiridion* z gr. – oznacza książkę podręczną, zwięzły podręcznik, kompendium), to kompendium nauczania na temat małżeństwa i rodziny. Idea wydania tego dzieła zrodziła się w latach '70-tych. Wydział Teologii Moralnej i Duchowości Uniwersytetu Nawarra rozpoczął przygotowania do wydania tekstów Magisterium Kościoła nt. małżeństwa i rodziny. Publikacja ta miała mieć cel duszpasterski: udostępnienie małżonkom i rodzinom zebranych w jednym tomie najbardziej charakterystycznych tekstów nauczania Kościoła na temat małżeństwa i rodziny. Miały to być wypowiedzi papieży odnoszące się wprost do małżeństwa, a nie do różnych aspektów związanych z małżeństwem np. liturgia sakramentu małżeństwa itp. Istniały już co prawda podobne wydawnictwa, ale były to pozycje o niewielkich nakładach i nie zawierające całości nauczania. Były to: *Ensenanzas Pontificias sobre el matrimonio*, wydane w Madrycie w 1960 r. i *La Familia Cristiana* wydane w San Sebastian w 1943 r. Zawierały one: pierwsze – nauczanie od czasów Benedykta XIV (autora encykliki *Matrimonii*, z 1741 r. skierowanej do Biskupów Królestwa Polskiego) do Piusa XII (w sumie 189 tekstów) oraz drugie – naukę Piusa XII od 1939 r. Wydało się więc ze wszech miar potrzebnym wydanie całościowego dzieła, które odnosiłoby się nie tylko do nauczania po Soborze Trydenckim (1545-1564), ale także do początków nauczania Kościoła. Stało się to możliwe po nawiązaniu współpracy Wydziału Teologii Moralnej